

"M-am născut dintr-o iubire..."

Pe scena Filarmonicii naționale "S. Lunchevici" din Chișinău, în fața unei săli arhipline și extrem de participative (aplauze, multe flori, ovații, basarabenii ne sunt indiscutabil superiori în ce privește dragostea față de artiști) a avut loc un emoționant spectacol jubiliar (cum jubileu, corect, se folosește doar în cazul cifrei 50, nu comitem o indiscreție, deși e vorba de o doamnă!), intitulat "M-am născut dintr-o iubire". Un concert de autor, muzica aparținând în întregime remarcabilei compozitoare, poete, instrumentiste și interprete Maria Stoianov, foarte cunoscută telespectatorilor din țara noastră în urma participării frecvente la emisiunea "Familia Favorit" al lui Paul Surugiu-Fuego de la TV Favorit. Absolventă a Conservatorului de stat din Chișinău, artista a debutat pe vremea studenției, în 1987, susținând spectacole folclorice cu ansamblul "Țărăncuța" al catedrei de folclor de la Conservator, în paralel fiind violonistă în orchestra "Folclor" dirijată de

plâng", "Gânduri țesute în suflet", un al treilea, combinând aceste titluri, fiind propus publicului chiar la concertul de față. În ultima vreme, așa cum a demonstrat și acest spectacol, compune tot mai mult muzică ușoară, înainte însă a cunoscut succesul cu albume de folclor încredințate Zinaidei Bolboceanu (nu mai puțin de trei), Ioanei Dordea, Galinei Ursu, Tamarei Costrițchi, acestora adăugându-li-se albumul de autoare "La prispa cu doruri multe". Anterior a avut încă 5

Gabriela Grădinariu

Olga Ciolacu

spectacole de creație, tradiție care din păcate nu există în România: "Trandafiri în trei culori" la Teatrul național de operă și balet, "Au înflorit cireșii, dragul meu" la Filarmonica națională (ambele cu lansare de carte), "Tangoul frunzelor de toamnă" la Palatul național "Nicolae Sulac", "La prispa cu doruri multe" (cu lansare de CD) și "Viața o trăim numai o dată", ambele la Filarmonica națională.

La ridicarea cortinei, regia, inspirată, ne-a dezvăluit-o pe protagonistă acompaniindu-se la chitară în piesa "M-am născut dintr-o iubire", după care a dat viață unei alte compoziții proprii (de altfel i-au aparținut

P. Neamțu. Între 1993-1996 este lector la Academia de muzică și arte plastice, în același timp cucerind premii importante la festivaluri-concurs de tradiție, cum ar fi "Malurile Dunării", "Maria Lătărețu", ambele în România, sau "Prezintă orchestra folclor". Extrem de fructuos a fost "cincinalul" 1995-2000, în care a condus foarte valorosul grup Ethnos, distins în anul 2000 cu premiul "Ethnos" al Ministerului Culturii din România. În răstimpul de aproape trei decenii de la lansare, Maria Stoianov a semnat peste 400 de melodii și texte pentru interpreți din Republica Moldova, dar și de dincolo de granițe, precum și 3 cărți de poezie și versuri pentru cântece: "Și îngerii ca omul

Maria Stoianov

mai toate creațiile din concert, nu numai muzica, dar și versurile), "Ca floarea de frumoasă ești". Sensibila, tână prezentatoare Doina Sârbu și-a dovedit și

Silvia Chifiriuc

Akord), așa cum era firesc să reascultăm cântecele interpretate în duet de artista omagiată cu alte nume de rezonanță ale genului din Republica Moldova, Rycu Vodă ("Viața-i plină de iubire") și Anatol Mârzenicu ("Dragostea", "Inimă, le știi pe toate"). În ce-l privește pe acesta din urmă ne amintim cu plăcere recitalul susținut pe scena festivalului internațional "Dan Spătaru" de la Medgidia, el fiind bun prieten cu regretatul artist, alături de care a întreprins numeroase turnee. Impresionată probabil de capacitatea Mariei Stoianov de aborda toate genurile (a cântat și un "Rock"!), a urcat pe scenă doamna Monica Babuc, ministru al Culturii în guvernul Republicii Moldova, care a anunțat că în curând artista sărbătorită va deveni, din Artist emerit, Artist al poporului!

În concert au fost invitați și trei artiști din România, firește toți cu repertoriu exclusiv Maria Stoianov. La debut s-a aflat delicata ieșeancă Gabi Grădinariu, convingătoare, prin eleganță și farmec, în

înzestrările certe de solistă, cu "Părinții mei", după care popularul duet al fraților Irina și Anatol Bivol ne-a reamintit că "Viața e un dar", pe muzica lui Anatol și textul sărbătoritei (unde nu vom preciza autorul, acest lucru se va subînțelege). Mihai Timofti s-a aflat la debut pe scena Filarmonicii, cu "Povestea iubirii noastre", în timp ce Angela Cabari a interpretat "Inima bate" împreună cu fiica ei, Djuly. Protagonista a încredințat alte cântece pline de sensibilitate și farmec unor artiști în ascensiune: Cristina Scarlat ("Au înflorit cireșii"), soții Iana și Alexandru Șendrea ("Doar noi doi"), Tatiana Romaniuc ("Inimă"), Maria Țărnă ("La răscruce"), Victoria Lungu ("Tu ești primăvara mea", ce ne-a amintit marele șlagăr omonim al lui Florin Bogardo) și, la debut pe prestigioasa scenă, Ina Sturza, și ea deseori invitată în emisiunea TV a lui Fuego ("Iubirea mea"). Costi Burlacu, și în calitate de compozitor, s-a aflat pe "Același drum" cu Corina Țepeș. Mare vedetă a muzicii populare din Republica Moldova, Mihai Ciobanu (cel care a lansat faimosul "Casa părintească nu se vinde", transformat, la noi, în hit de muzică ușoară de Fuego) a interpretat cu vocea sa caldă "Doi într-un suflet" și "Stăpîna lumii", pe texte de Vasile Romanciuc. O altă cunoștință a melomanilor din țara noastră este Natalia Dilan, cu apreciate apariții pe scena concursurilor internaționale "George Grigoriu" de la Brăila și "Dan Spătaru" de la Medgidia; ea a dat viață tulburător piesei "Mamă, floare de dor", cu o tematică frecvent abordată de autorii basarabeni, mai aplecați către subiectele "de suflet" decât ai noștri. Nu putea lipsi unul dintre cele mai fredonate șlagăre semnate de Maria Stoianov, "Maria" (formația

Anatol Mârzenicu, M. Stoianov

piesele "Dragostea mea" și "Adămi flori de liliac" și susținută cu căldură de numeroși fani veniți special de la Iași. Ați observat cu siguranță că soliștii importanți au cântat cel puțin două creații "marca" Stoianov, în această postură aflându-se, absolut firesc, reputata Olga Ciolacu, nume respectat și în România (la un moment dat avea la Chișinău chiar un teatru de estradă ce-i purta numele): cu vocea-i impresionantă a adus la microfon cântecele "Inimă" și "Crășma". Prezent adesea pe micile noastre ecrane, îndeosebi în emisiunea amintită deja, a lui Fuego, dar apreciat și în străinătate (l-am întâlnit și în SUA), tânărul Vitalie Dani a onorat concertul jubiliar cu

Natalia Dilan

"Părinții mei iubiți" și "Dolce amore". Invitată specială din România a fost și Silvia Chifiriuc, ajunsă la o indiscutabilă maturitate și experiență, inclusiv datorită

studiilor muzicale academice. Pe viitorul ei album (precedentul l-a realizat tot cu un nume de marcă de

Irina și Anatol Bivol

dincolo de Prut, Ian Raiburg) va include, mai mult ca sigur, cele 3 titluri cu care a fermecat publicul la Filarmonica din Chișinău, "M-am îndrăgostit (U-la-la)", "Tangoul mării" și "Dragostea", aduse la microfon cu șarm și temperament. O poziție privilegiată în spectacol a avut, pe drept cuvânt, vedeta căreia Maria Stoianov i-a compus numeroase titluri de succes. Este vorba de Anișoara Puică, din repertoriul căreia nu puteau lipsi cunoscutele și fredonatele "Viața mea" (titlu-fetish al solistei), "Ochii mei", "A doua tinerețe", "Lacrima de mamă". Uriașă a fost surpriza pregătită publicului către final: nu știm dacă a figurat pe afiș, dar apariția din obscuritate, din fundul sălii, printre spectatori, a lui Paul Surugiu-Fuego, neanunțat de prezentatori, a ridicat publicul în picioare. Aflat într-un turneu în Republica Moldova, cel mai tânăr Artist al poporului din această țară a ținut să fie alături de prietena și colaboratoarea sa Maria Stoianov, căreia i-a inclus multe compoziții pe discurile sale; evident, un nou triumf pentru popularul artist!

Am amintit mai sus de tematica familiară, caldă a cântecelor basarabene, în care iubirea pentru părinți este în prim-plan, de subiectele alese din viața de zi cu zi, care le fac mai accesibile, liniile melodice fiind și ele cursive, necomplicate. Un alt aspect definitoriu este acutul sentiment patriotic, care la noi a început să devină (deh, europeni-globaliști-internaționaliști...) rușinos. Maria Stoianov este o fire extrem de sensibilă, înzestrată cu calități rare, care fac din ea o adevărată personalitate: curajul, demnitatea, bunătatea sufletească, corectitudinea, spiritul de sacrificiu. Este un adevărat

"clopotar" al Basarabiei, fiind mereu pe baricadele trezirii conștiinței neamului românesc, valorificând și promovând sentimentul patriotic, de mândrie și de demnitate națională, de respect pentru limbă, tradiții, istorie. Prin spectacolele renumitei formații Ethnos, iar în prezent alături de Tudor Ungureanu, starostele și cobzarul ansamblului folcloric "Ștefan Vodă" din Căpriană, orașul Strășeni, optează pentru readucerea speranței în inimile disperate și decepționate ale românilor basarabeni, care visează la reunificarea Țării Românești. În această formulă, artista a oferit un vibrant recital, cu refrene cum ar fi "Dor de frați", "Marie, Marie", "Măi, puiule, măi", "Gheorghe", "Of, lelițo Marioaro!", cu energie și pasiune. De la Strășeni a urcat pe scenă și primărița Valentina Casian, care a adus în dar ansamblul folcloric "Firicel de busuioc" al Școlii de arte din oraș, înființat în 2011. Ansamblul este condus de interpreta și profesoara de canto Doina Sârbu, alături de corepetitorul-cobzar Sergiu Diaconu, ea fiind și

prezentatoare a emisiunii "Respiro muzical" la postul TV "Vocea Basarabiei", producătoare Maria Stoianov. Doina a fost, cum aminteam, un agreabil comper al spectacolului și la final, alături de Maria Stoianov și de ansamblurile reunite, a dat viață cântecelor "Pentru țară, pentru neam" și "Unire, frați, unire!". Iar firescul "Mulți ani trăiască!" cu care s-a încheiat superbul concert s-a adresat atât admirabilei artiste cu talent complex Maria Stoianov, cât și unei Basarabii care tânjește după frații de dincoace de Prut, dor concretizat, ca acum, prin cântec, poezie, voci frumoase și

Paul Surugiu

Ryco Vodă, M. Stoianov

spectacole cum nu avem în România și în care noțiunea de playback nu există...

Lelia PRINDU